

สิทธิในการมีทนายความของผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนในคดีอาญา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม โดยได้รับรองถึงสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในการได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความไว้ นอกจากนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญายังได้กำหนดให้จำเลยต้องมีทนายความในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ถ้าจำเลยไม่มีทนายความศาลจะต้องตั้งทนายความให้ สิทธิในการมีทนายความของผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนจึงเป็นการคุ้มครองประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนตามบทบัญญัติของกฎหมายและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

จากการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ได้บัญญัติห้ามมิให้จำเลยมีทนายความในชั้นพิจารณาคดีโดยให้มีเฉพาะที่ปรึกษาทนายความแม้คดีนั้นจะมีอัตราโทษร้ายแรงถึงขั้นประหารชีวิตก็ตาม หลักกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นการลดทอนสิทธิเสรีภาพในการมีทนายความของเด็กและเยาวชนทำให้สิทธิของเด็กและเยาวชนไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควรกับผู้ใหญ่ในศาลธรรมดา จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ให้มีทนายความสามารถดำเนินคดีแทนจำเลยในศาลเยาวชนและครอบครัวได้

The Constitution of the Kingdom of Thailand 2007 stipulates that the rights of adolescents and juveniles should be protected in cases in which they are defendants in criminal case proceedings. These rights are protected by ensuring the right of the accused or defendants to have legal aid provided by an attorney. Thus, provided that said adolescents and juveniles have an attorney, their rights of due protection upon commencement of criminal procedures are accordingly ensured.

Furthermore, the Criminal Procedure Code prescribes that defendants must have an attorney present in cases involving a crime punishable by death or in which a crime has been committed by a defendant under the age of eighteen. If said defendant cannot afford an attorney, the court is enjoined to appoint one. Therefore, the right of adolescents and juveniles to an attorney in criminal cases is instituted in the best interest of adolescents and juveniles in

accordance with the provisions of the law and the United Nations Convention on the Rights of the Child.

Nonetheless, the researcher has ascertained that the Organization of the Juvenile and Family Court and the Juvenile and Family Case Procedure Act 1991 does not stipulate that a defendant must have an attorney present upon being tried. To the contrary, it only stipulates that a legal consultant be present whether or not the crime in question is a capital offense.

However, this stipulation entails a deprivation of the right to have an attorney on the part of adolescents and juveniles, which in this instance do not enjoy the due protection of the law as provided to defendants in ordinary courts. Consequently, the researcher suggests that the Organization of the Juvenile and Family Court and the Juvenile and Family Case Procedure Act 1991 should be amended through adding a stipulation that an attorney should represent defendants in the Juvenile and Family Court.